

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA2018/146
16.10.18
Aqqaluaq B. Egede

Meeqqat atuarianni pisortatut atorfeqartut pisortatut ilinniarsimanissaannik piunasaqaateqartalernissap pitsaaqutai pitsaannequtaalu pillugit qulaajaasumik Naalackersuisut UKA 2019-imut nassuiaammik saqqummiussinissamik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit)

Aamma uummatit mikisut angisuunik misigissuseqarput. Meeqqat tamarmik inoqatinut asanninnerput anginerulersippaat. Meerartattami pisussaaffilerpaatigut suut tamarmik pitsaanerulernissaat unilluta utaqqinagu akisussaaffik tigussagipput, namminerlu sulilluta meerartatta atugaannik pitsaanerulersitsissasugut, aamma meeqqat atuariit pineqartillugit.

Meeqqat atuariat pillugu nalilersuiuartariaqarpugut. Siunnersuuteqartorlu Sofia Geisler Inuit Ataqatigiit pingaaruteqarluinnartumik qaqitsimmat iluarisimaarparput. Meeqqat atuariat pitsaanusooq anguniagaavoq. Neriutaavoq meeqqat atuarianni naammassisut angusarissaartut amerlissasut. Kissaataavoq ullumikkut ajornartorsiutaasut uniffiginagit allannguisariaqarluta. Allannguisariaqarpugut, aamma allannguisagutta malaannarluta allannguisinnaangilagut.

Taamaammat siunnersuuteqartup anguniagaa assut soqutigintutut isigaarput. Meeqqat atuariisa siulersorneqarneranni, pisortat - pisortatut inissimasussat ilinniarsimanissamik piunasaqaateqartalernissap pitsaaqutai pitsaannequtigisinnaasaalu pillugit qulaajaanissamik Naalackersuisut peqquneqarnissaat anguniarmagu. Tamannami amigaataavoq, meeqqat atuariisa aqutsisoqarnikkut piginnaasatigut nukittorsarnissaasa eqqartornissaanut.

2015-imi meeqqat atuariat pillugu nalilersuinermi siunnersuutip matuma qiterisaa tikiqqartunut ilaavoq, tassalu, meeqqat atuarianni pisortat amerlavallaat aqutsisuunissaminut piginnaasaat killeqarpallaartut, ilaatigut allaffissornikkut suliassaat inituallaqimmata. Apeqqutaalerporlu ajornartorsiutip qiterisaata qanoq aqqinneqarnissaa sammineqassanersoq.

Tamatta nalunngilarput siunnersuummut itigartitsineq nutaamik taartissaqanngimmat. Imaappoq siunnersuummut itigartitsineq pissutsinik aqqissuuttariaqaqisuni

uninggaannarnissamut toqqaanertut Inuit Ataqatigiit isigaarput. Iluatsillugu naqissusissavara siunnersuut akuerissagatsigu. Kingumut alloriarnata tummeqqiorfissatsinnik nutaanik suliaqarusuppugut, allariaqqittoqarnissaa pisariaqarmat.

Utaqqiinnarsinnaangilagummi. Atuartitaaneq ilinniartitaanerlu siunissami meeqqat inuusuttullu inuunerissaarnissaannut matuersaataavoq. Matuersaat pingaarutilik nutaanngililluni qajannarsisimappat, nutartertariaqalersimappallu siunissamut matuersaat nutarterasuartaqarpoq. Ullumikkut angusarpassuaqarpugut pitsaasunik, kisianni aamma pitsaanerpaajunngitsunik nalilersoqqittariaqakkatsinnik unammilligassaqarpugut.

Nunaqarfinni illoqarfinnilu nutserarfiuvallaanngitsuni inuttusiartunngitsunilu meeqqat atuarfiisa aserfallakkiartornerat arajutsisimaneqanngilaq. Sumiiffinni taakkunani, ilami aamma illoqarfinni anginerni arlalinni ilinniartitsisussaaleqineq arajutsisimanangeqaaq. Sineriammimi pissutsit aqqissuunneqarsinnaasutut nalilersorsinnaasagut maani tamaasa taajussallugit ilisimasagut killeqarput. Tassuuna takusinnaavarput Inatsisartunut ilaasortat Naalakkersuisullu naammannerujussuarpuq aamma ilisimasagut naammannerujussuarput meeqqat atuarfiisa alloriarfissaat tulleg qanoq ittuussanersoq tikkuussinissatsinnut.

Sumiiffimmiit sumiiffimmut meeqqat atuarfiini pisariaqartitat aqqitassallu assigiinngitsuunerisa pisussaaffilerpaatigut inatsisiliortut naalakkersuisullu nunarput tamaat suleqatigiisillugu iliuusissanik nutaanik, isummanik nutaanik, naammassiniagassatsinni pisariaqartunik sakkussanik nutaanik katersisariaqartugut. Suliassaq pingaarutilissuaq Naalakkersuisut akissutaatigut oqaasertaliussatigut tunngavigineqartut ukiut qassit suliarerusaarlugit ingerlassamaarnerit timaliiniaasaarnerillu tusartuakkavut ullumikkut qanoq sunniuteqartigippat?

Naliliisariaqarpugut suna pitsaanerunersoq. Eqqarsaqatigiittariaqarpugut Naalakkersuisut akissuteqaataat oqaatsit kusanartut, aamma ukiuni arlalinni tusaaniarlugit malittuarsimasagut, ilumut ulloq manna tikillugu meeqqat atuarfiini siuariartitsinerpaasimanersut? Apeqqut nalunneqatiginissuserput aallaavigalugu akisinnaavugut. Aap naalakkersuisoqarfiit sulilluaqaat. Angusaqarsimaqaat, aamma suli anguniagaqarluarput.

Apeqquserusunnartuq aajuna. Taamatut ingerlaneq naammappa? Avanersuarmit nunatta kujataani Aappilattunut. Aappilattuniit nunatta kangiani inoqarfiit avannarpasinnerit ilanngullugit nalilersuissagutta, uanga nammineq naliliinera tassaavoq; Naamik, ullumikkutut ingerlaaserput angummassinnaangilaq. Immitsinnut aperisariaqarsorinarpoq maani inersuarmit eqqarsariaqqittariaqannginnersugut oqarlutalu: "Ukiorpanngortuni naalakkersuinikkut akissuteqaatit, siunnersuutit akuerisat, Inatsisartut oqaaseqaataat il.il. sungiutiinnarpagut – ilumut taamatut ingerlaaseqarluta aqqiisinnaavugut?"

Aap immitsinnut apeqqusersortariaqarpugut meeqqat atuarfiat pineqartillugu, aamma ilinniartitaaneq ilinniarnerminnillu unitsitsiinnartartorpassuit pineqartillugit. Ingerlaaseq sungiusimasarput apeqqusersortariaqalerparput. Allannguisariaqavissorpugut. Siunnersuuteqartup nassuiaammik ujartuinerata kingunissaraa tamatta pissutsinik unammisassatsinnik nassuiaanneqassagatta. Nassuiaammittaaq nalunaarfigineqassaagut inuiattut meeqqat atuarfiisa aqunneqarnerat qanoq nukittorsarsinnaaneripput, taakkualu aamma inuiattut ataatsimoorluta unamminiassagatsigit.

Nassuiaasiornikkut tamatta nalunaarfigineqarniarta nunatsinni sumiluunniit tummigutta, meeqqat atuarfiisa siuarsarnissaat qanoq ataatsimoorullugu angusinnaaneripput. Meeqqat atuarfiini aqutsinikkut siulersuineq nukittunerpaamik inissisimasariaqarpoq. Tassami sumiluunniit suliffeqarfimmi aqutsinerup pitsaassusaa aalajangiisuvoq avatangiisinut tamanut, aamma atuisunut. Meeqqat atuarfia pineqartillugu aamma aqutsineq meeqqanut inuiaqatigiinnullu tamatsinnut aamma sunniuteqartuummat immikkorluinnaq sammisariaqartunut ilaasoq Inuit Ataqtigiit isumaqarpugut.

Naalackersuisut akissuteqaatiminni oqaaserisaat issuaavigissavakka:

Naalackersuisut isumaqarput meeqqat atuarfianni pisortatut atorfeqartut pisortatut ilinniarsimanissaannik piumasaqaateqalernissap pitsaaqutai pitsaanngequtaalu pillugit qulaajaasumik nassuiaasioq, ilisimasanik nutaanik saqqummiussiffiunavianngitsoq.

Tamanna tunuliaqutaralugu siunnersuutigineqarpoq siunnersuut itigartinneqassasoq.

Naalackersuisut akissuteqaataat tamaat atuaraanni nutaamik suliamik ingerlasoqarnera tunngavigalugu siunnersuuteqartumut itigartitsinissaq pineqanngilaq. Naalackersuisut siunnersuutip pineqartup itigartinneqarnissaa innersuussutigaat ullumikkut periarfissaasut pioreersut innersuullugit. Meeqqat atuarfianni aamma sineriasuatsinni meeqqat atuarfianni atureersut inuusuttorpassuit unissimasut, inuusutissarsiummik, ilinniakkamik, imaluunniit isumaginninnermik attuumassuteqarlutik inuuneqanngitsut, tassa inuusuttorpassuit unittuissimasutut taasinnaasagut isumagineqartariaqarpugut.

Ullumikkutut ingerlaannarsinnaanngilagut. Inuit Ataqtigiit neriuutigaarput Naalackersuisooqtigiit aammalu Demokraatit naalackersuisut akissuteqaataannut maleruutiinnassanngitsut. Pisariaqavimmat suleqatigiilluta unammilligassarput annertoq meeqqat atuarfiat ullumikkutut ingerlaterusaaginnarnagu nutaamik aaqqiissutissanik ujartuilluta alloriarfissarsioqtigiissasugut.

Nassuiaammi suliassat nutaat ujartorniartigit. Meeqqat atuarfianni pisortatut aqutseriaaseq nalilersortinniartigit. Nalunngilarpummi nassuiaat tassaassammat aamma meeqqat atuarfiisa aamma ilinniartitsisut kattuffiata sunniuteqarfigisassaat.

Naalakkersuisut akissuteqaamminni ersersippaat ullumikkutuut "umiarsuaq suliaspassualik kissassimaartillugu" pissusitoqqani uninnganiarlutik.

Naamik! Meerarpassuit, inuusuttorpassuit siunissami nunatta nappatissai angusarissaarnerpaaffissaannik ujartuiniarta. Suleqatigiinniarta aaqqiissutissaq pitsaasoq nanissaqqaarparput. Siunnersuuteqartup anguniagaa anguneqassappat kissaatiginaqaaq nunatsinni meeqqat atuarfiisa aamma akuutinneqarnissaat. Ataatsimoorussamik inuiattut isummagut nalilersuinissarpullu ujartorneqarmat atorluarniartigu.

Takuarpummi nunaqarfippassuarni illoqarfinnilu amerlaqisuni ilinniartitsisussaaleqineq, ilinniartitsisussaaleqinerullu malitsigisaanik ilinniartitsisutut ilinniarsimanngitsunik atuartitsisoqarluni ingerlatsineq tamakkiisumik iluatsissimasutut oqaatigineqarsinnaanngitsoq.

Inatsisartunut ilaasortap Sofia Geisler Inuit Ataqtigiit siunnersuutaa tunngavigalugu Namminersorlutik Oqartussat, Kommunit, Meeqqat atuarfii ilinniartitsisullu, susasaqartullu tamaasa peqatigalugit unammisassatsinnik anguniagassatsinnilu pilersitseqatiginiartigit.

Suleqatigiissutissanik nutaanik ujartuineq Naalakkersuisut itigartitaat, Inuit Ataqtigiinniit tikilluaqqarput. Meeqqat atuarfiisa pitsanngorsarnissaannik ujartuineq Inuit Ataqtigiinniit tikilluaqqarput. Nunatsinni meeqqat atuarfimmini sapinngisamik nukissanik tuniorarneqarnerpaanissaannik ujartuineq Inuit Ataqtigiinniit tikilluaqqullutigu siunnersuut kultureqarnermut ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliamut ingerlatinneqarnissaa inassutigaarput.

Neriutigaarput partiit illua-tungeriinneq tunngavigalugu avissaartuunnatik meeqqat atuarfiisa aqutsinikkut nukittorsarneqarnissaat anersaaralugu siunnersuut akuersaarumaaraat.